

MIKA GABRIELLA

Csend

Elkéstem. Mire az órára néztem, már fél óránál több volt, mint amire számítottam. A lakás szokatlanul csöndes volt. A fürdőszobában álltam, kinéztem az ablakon. Az iskola előtt jó pár gyerek rohangált, a szülők beszélgettek, de én nem hallottam semmit. A rádió nem szólt. Elromlott? A kijelző viszont mutatta a kedvenc csatornám sávját. Furcsa.

Az utcán némán suhantak el a kocsik. A buszon mellettem két nő beszélgetett. Az egyik folyamatosan fintorgott, a másik hevesen gesztikulált, de nem hallottam semmit. Kezdtém pánikba esni. Megjelent előttem a kimutatások egész garmadája. Te jó ég, még azt is gyorsan meg kell csinálnom. A megrendelő fél tizenkettőre jön. Addigra kész lesz! Aztán soha többé... mindig leadok mindent időben, az órát hozzám lehet majd igazítani!

A portás barátságosan mosolyog. Köszönök, vagy inkább azt hiszem, mondok valamit. A portás bólint, ő is mond valamit. Még mindig barátságosan mosolyog, talán nincs semmi baj...

Az irodában feszült a hangulat, igyekszem úgy viselkedni, mint máskor. Köszönök, majd gyorsan bekapcsolom a gépemet. Senki nem figyel rám. Kapkodok... sok a munkám... elküldöm a kimutatást e-mailben... kész! A főnök még éppen megkapja, áttanulmányozza, mire a megrendelő megjelen. Fél tizenkettőig még van idő... és ekkor belép az ajtón a megrendelő. Ledermedek.

Bemennek a főnök irodájába. Mindenki rám néz. Mit néznek? Nem történt semmi különös. Kivágódik az ajtó. A főnök hatalmas léptekkel az asztalomnál terem. Ordibál, gyorsan jár a szája, a nyakán kiduzzadnak az erek, az öklével az asztalomat veri, aztán jó pár perc után elhallgat. Mondani kéne valamit. Védekezni. A könnyeim folynak, kétségbeesetten megnyitom a levelezést, de akkor már régen visszament az irodájába. A levelet tíz perc múlva kapom meg. Vegyem fel a kapcsolatot a munkaügyi osztállyal. Majd holnap. Némán szedem össze a cuccaim. Tulajdonképpen nincsen sok. A kardigánom, a poharam... nemsokára jön valaki, elfoglalja a helyemet, és amikor ő is elmegy, mi marad utána? Semmi, talán egy-két napig még emlékeznek rá. A többiek némán dolgoznak. Senki sem néz rám... mondok valamit... aztán becsukom az ajtót.

Hideg, szürke idő van. Ónos eső szitál, pingvinléptekkel araszolok a buszmegálló felé. A busz késik. Sokat. Az emberek idegesen topognak, van,

MIKA GABRIELLA (1976, Budapest) könyvtárosként dolgozik. Versei, novellái, meséi jelentek meg magyarországi lapokban és antológiákban.

aki az óráját nézegeti türelmetlenül. Aztán csak bevánszorog. Alig lehet elférni, kitekert pózban, akár egy kígyóbűvölő, kapaszkodok. A közértben veszek valamit ebédre. Otthon tűnődve nézem a mikrohullámú sütő kijelzőjét. Húsz másodperc... tíz másodperc... kész. A fény elalszik, kinyitom az ajtót. Bekapcsolom a számítógépet. Nincs új üzenetem. Mi történt a nagyvilágban? Semmi különös. Az ellenzék a minisztert csalással vádolja... mint mindig... a gazdaság recesszióban, nő a munkanélküliség... az újságok kedvenc botrányhőse ismét randalírozott egy bárban. Előttem egy üres délután.

Az asztalra siklik a tekintetem. A könyvnek nagyon megörülök. A könyvtár egyik kiárusításán vettem, a szokásos romantikus regény, szép lányok, jóképű férfiak, vad trópusi illatok, pálmafák... ez kell nekem!

Még szerencse, hogy a mobilomat a közelembbe raktam. Anya. Gyorsan felveszem, beleszólok, süket csönd. Több mint egy perc után ugrik vissza a kijelző az alapállapotba. Ekkor már zokogok. Mi van, ha kiment az ónos esőbe? Olyan felelőtlen... mert bevásárlás nélkül nem lehet élni! Biztos, ott fekszik egy kórházban magatehetetlenül, felhívja az egyetlen gyermekét, aki csak szórakozik vele. Kétségbeesetten gondolkodom. A számítógépről azt sem tudja, micsoda, az sms-t nem ismeri, nincs is mobilja...

Leszállt az est. A televízióban a bemondó faarccal darálja a híreket. Robbantás, éhező gyerekek, gyilkosságok. Néha egy-egy felirat is megjelenik, mohón kapaszkodom az információba.

Kedvenc vetélkedőmben éppen egy anya és lánya páros játszott. Kérdőn néztek egymásra, aztán a lány széles gesztusokkal magyarázott valamit, az anya bólogatott, majd kiválasztották a helyes választ.

A zuhanyzóból erősen spriccelt a víz. Az ágynemű hideg volt. Most már tényleg be kéne kapcsolnom a fűtést.

Másnap korán keltem. A felső szomszédom üvöltözött a feleségével szokás szerint.

– És hol van a pénz, amit a múltkor adtam? Elköltötted mind, te bűdös kurva?

Ütések, keserves gyermeksírás.

Ültem az ágyon és rázott a zokogás. Talán még sosem voltam annyira boldog.

Észrevétlenül

Amikor elvégeztem az egyetemet, igencsak nagy pácba kerültem. Már előtte is éreztem, hogy tenni kellene valamit, mielőtt késő lesz, de győzött a lustaság, és egy ráérünk arra még felkiáltással jó időre megnyugtattam magam. Így amikor mindent megünnepeltünk, és már kezemben volt a diploma, igencsak bajban voltam. Kiderült, ha jobb állást akarok, vagy zseninek kell lennem huszonhárom évesen (mondjuk, fel kellett volna találnom a mániás depressziósok kezelésének egyetlen hatásos módját), vagy ha nem vagyok az, és nem vagyok valakinek a valakije, akkor fel is út, le is út. Elbaltáztam a dolgot, pedig már az egyetemen kapcsolhattam volna. Három év után szakosodtunk (már mindenki alig várta, az első két év kegyetlenül nehéz volt, a matematikát és a statisztikát mindenki utálta), lehetett választani a humánmenedzsment (amit akkor indított egy külföldről hazatért ambíciózus tanár), az egészség- és a munkapszichológia között. A legjobb helyeket a legélelmesebbek és a leggátlástalanabbak persze már előre lestopolták, a humánmenedzsment összes helyét elfoglalták már a jelentkezési lapok leadási határideje előtt, és csak később, amikor kitört a balhé, engedték meg, hogy egy OTDK-t nyert lány csatlakozzon az elit alakulathoz. Az egészségpszichológiát mindenki lenézte, oda csak néhány fanatikus ment, aki kórházakban a haldoklók lelkét akarta ápolgatni. Maradt hát a munkapszichológia. Eleinte lelkesedtem, érdekes dolgokat tanultunk, de amikor szakmai gyakorlaton – egy megszűnőfélben lévő állami monstrumnál – elkezdtem sorolni, mit kéne csinálni, hogy a dolgozók lelkivilága jobb legyen, a főnök laposan letorkolt: szálljon már le a földre, nincs pénz!, mondta. Pedig volt, csak a főnököt akkor már az érdekelte, hogyan tudná a legjobb gépeket kicsempészve és a legjobb embereket elcsábítva saját kis vállalkozását elindítani.

Különben is, amikor ott maradtam a gondjaimmal, éppen zajlott a nagy változás. Senki sem tudta, hogy mi lesz, megszűntek a régi jó intézetek, ahová a kollégák befészkelhették magukat, s amiknek nevében utazhattak, éltek világukat, mert akkor még nem volt akkora hajtás. Az egyetemen az okosabbak már megszimatolták a változást, nyelvet tanultak (aki gyengének tartotta az egyetemi órákat, magánórákra iratkozott), felvették más szakok óráit (ez elméletileg tilos lett volna, de a tanárok látták, mi folyik körülöttünk és félre-néztek), s már negyedikben megfordultak minden állásközvetítőnél. (Ezek akkoriban kezdtek beindulni, az egyetem is elkezdett foglalkozni a hallgatók ügyeivel, miután egy csomó diák petíciót nyújtott be, hogy az egyetem tájékoztassa a végzős hallgatókat az álláslehetőségekről, mert az nem állapot,

hogy senki nem tud semmit.) Igaz, az ő helyzetüket az is nehezítette, hogy időközben azok a tanárok is kapcsoltak, akikben még volt egy kis ambíció, és nem álltak a nyugdíjkorhatár küszöbén. Igyekeztek minél előbb valami jó állást találni és elhagyni az alma matert, vagy legalábbis egy kis mellékállással bebiztosítani magukat, hogy éhen ne haljon a családjuk.

Egyszer az utcán találkoztam egyik eminens diákkal, s büszkén mesélte, hogy egy híres-neves cégnél az ő véleménye alapján választják ki a pályázók közül az igazit. Ő íratja a jelentkezőkkel a tesztek (amelyeket ő is állít össze), és a személyes beszélgetésen is jelen van, sőt kérdezhet is. Sokat adnak a véleményére, és ő igyekszik a legjobb lenni, folyamatosan tájékozódik a kiválasztási módszerekről, most éppen Angliába küldte a cég. Egyszóval pénz, paripa, presztízs, minden együtt van. Kérdezte, mi van velem, én meg csak hümmögtem, még keresgélek, nyögtem ki a végén.

Szóval hülye voltam és lusta. Ráadásul kezdett kínos lenni a helyzet, már az egész rokonságban rólam volt szó, és anyámék (akik sosem tudták, mit akarok a pszichológusi diplomával) megjegyezték, bezzeg tanultál volna jogot, ügyvédre mindig szükség van! A szomszéd Bercikével példálóztak, aki milyen jól járt, egy neves ügyvéd mellé került gyakornoknak, az mindenkit bemutat majd neki, aki számít a szakmában, válogathat majd az állások között. Csak két szépséghibája volt a dolognak, az egyik, hogy az ügyvéd Bercike apjának a legjobb barátja volt, a másik, hogy az apa még így is fizetett az ügyvédnek minden hónap elején azért, hogy Bercike maradhasson, mert ugye semmit sem adnak ingyen... Ráadásul abszolút alkalmatlan vagyok arra, hogy azokat a hülye törvényeket meg jogszabályokat magoljam.

Minden nap böngésztem a hirdetéseket, csakhogy itt nem nekem való hirdetések voltak, de nem volt mit tenni. Akkor szűnt meg az egyik legnevesebb szaklap, amelyből régen mindenki tájékozódott. Az egyetem saját hallgatóinak szánta a faliújságra kitett állásajánlatokat, ráadásul minden állásra legalább öt jelentkező jutott. Egyre jobban felkészült, ambiciózus kollégák. A szakmai gyakorlatokat is átszervezték, mindenki magának szervezte meg, hová megy, az egyetem nem vállalta többé a gyakorlati helyek felkutatását.

Szóval hirdetési újság. Gyanús kft.-k, bt.-k, még gyanúsabb szöveggel. Némelyik hirdetésről úgy tűnt, hogy csak poénból adták fel, a másik szövege meg annyira homályos volt, hogy az jelenthetett akármit. Persze elmehettem volna sztriptízbárba konzumnőnek akár azonnal, de öt év kemény tanulás után nem fűlt a fogam hozzá.

Végül is döntenem kellett. Egy kft. hirdetését szűrtam ki („jó kommunikációs készségekkel rendelkező, emberekkel bántni tudó munkaerőt keresünk kellemes munkahelyre”). Csak telefonszám szerepelt, cím nem. Ez egy kicsit furcsa volt, de a többihez képest legalább úgy tűnt, használni tudom azt is, amit tanultam.

Már amikor először beszéltem a főnökkel, gyanús volt a dolog. Túl kedélyes volt, és azt mondta, bármikor jöhetnek. Tudtam, egy jó cégnél versenyez-

tetik a jelölteket, először tesztet íratnak velük, aztán jön a beszélgetés, de Józsi bátyó (így hívták a főnököt) hozzáállása nem sok jót ígért. Amikor megláttam az irodát, azt hittem, elrohanok, a kis helyiség egy koszos, romos bérház hátsó udvarának legsötétebb sarkában volt. A berendezés tűrhető volt, de a kollégáimból nem néztem ki túl sokat. Ott volt Józsi bátyó, egy hájas, kedélyes férfi, akinek a szájából dőlt a nyál, és folyton azt hajtogatta, hogy „megoldjuk, haver!”. Bratyizós stílusa már a kezdetek kezdetén irritált, és később megtudtam róla azt is, hogy már fiatal korában is jobban szeretett a munka mellé, mint a munkahelyére járni. Még a régi rendszerben megtörtént, hogy beült reggel a kocsmába, délután bement egy kicsit dolgozni, majd este megint a kocsmába következett. A művezető nem szólt semmit, együtt iszogattak, igazán nem volt mit a szemére hánynia. Nagy volt a gyár, az a két ember nem tűnt fel senkinek, úgymint többen voltak, mint kellett volna, ha elment kettő, a szorgalmasak még örültek is, hogy lesz elég munkájuk, mert volt, aki rosszul bírta a félnapos semmittevést. A változás hajnalán Józsi bátyának mégis elkezdett rosszul állni a szénája, valakinek feltűnhetett a mindennapos kocsmakörút (vagy a művezető nem volt annyira jó haver, amint élesre fordult a helyzet), mert Józsi bátyó már az első körben repült, de úgy, hogy a lába se érte a földet. Egy darabig úgy tűnt, hogy osztoznia kell a hajléktalanok sorsában (aktuális felesége is éppen akkor rakta ki, a lakás sajna az asszony nevében volt), de a szerencse vak, és Józsi bátyó szép kis summát örökölt valami sosem látott magányos rokontól. Akkor indította az irodát.

Ott dolgozott a fia, Henrik is, aki csak Henrynek hívatta magát. Apja jó szokása szerint reggel bejött egy kicsit dolgozni (vagyis megcsináltatta velem a kávéját), végigtelefonálta az összes ismerősét, majd elment, és csak másnap került elő. Állítólag úgy került ide, hogy anyja – Józsi bátyó valamelyik alkalmi kapcsolata – megszarolta Józsi bátyót, hogy a bírósággal hajtatja be a hiányzó tartásdíjat, ha nem veszi fel Henryt.

A harmadik kolléga Ildikó volt, egy csendes, szelíd, szemüveges teremtés, aki nem sok vizet zavart. Ő Józsi bátyó egyik kalandjának a húga volt, akit Józsi bátyó csak szánalomból vett fel.

Már az elején megszólalt bennem a vészcsengő, de mit tehettem volna, állás nem volt, Józsi bátyó pedig szép summát ígérgetett (szavát be is tartotta), anyáméknak pedig az volt a fontos, hogy eldicsekedhessenek a rokonoknak, hogy a pszichológus lányuk milyen sokat keres (azt már nem mondták meg, hogy mivel).

A munkám neveléses volt. Józsi bátyó zavaros üzleti leveleit és csöpögős stílusú, „szép kislányoknak” írt üzeneteit gépelgettem, furcsa, a jó ég tudja, mivel foglalkozó haverjai telefonüzeneteit jegyeztem le, na meg én főztem Henry reggeli kávéját is. Néha az irodát is kitakarítottam, ha már túl koszos volt, mert a takarítónő ritkán jött, Józsi bátyónak ez is mindegy volt, ő ritkán tartózkodott az irodában, és mindig azt mondta, hogy a takarítás huszadrangú kérdés, első az üzlet.

Az üzlet azt jelentette, hogy gyanús eredetű, olcsó, giccses dísz tárgyakkal kereskedett, hogy kikkel, nem sikerült kiderítenem, ezt üzleti titokként kezelte, hátha „megtudja a konkurencia és nekünk annyi”.

Neki csak az volt a fontos, hogy szép asztalnál, előkelő helyen lebonyolíthasson pár üzleti vacsorát (amit sosem ő fizetett, hanem csőbe húzott üzleti partnerei), és elmondhassa, hogy a tárgyalás sikeres volt. Ez egy ideig ment is, csak aztán kiderült, hogy a giccsekkel valami nincs rendben, munkavállalási engedély nélküli dolgozók készítették őket egy kiürült gépipari csarnokban, amely valami felszámolás alatti cég tulajdona volt, de semmi esetre sem Józsi bátyóé. Ráadásul a cég adósságai is igencsak sokasodtak, kiderült, Józsi bátyó hitelből finanszírozta összes tevékenységét. Szorult körülötte a hurok, de végül úgy tűnt, kivágja magát, ennek ellenére a biztonság kedvéért délre szökött, készülődött ott a háború, biztosan ott akarta megsütni a maga kis pecsenyét. Henry is villámgyorsan felszívódott. Ketten maradtunk Ildikóval. A kivárás taktikájához folyamodtunk.

Egyszer csak megjelent egy őszes úr, és valami ismeretlen férfit keresett. Közölte, hogy ő az iroda tulajdonosa, és nem értette, mit keresünk mi itt. Józsi bátyóról nem hallott, de sűrűn emlegette egy barátját, akire két éves külföldi távolléte idejére rábízta a céget. Abszolút megbízott benne, ismerte rég, együtt dolgoztak egy külkereskedelmi vállalatnál. Később kiderült, a férfi a rendszerváltozás okozta frusztráció miatt alkoholista lett, ráadásul még sikasztott is az előző munkahelyén, amire Józsi bátyó valahogy rájött, hiszen haverok között nincs titok, és megfenyegette, ha nem adja át az irodát, szól a rendőrségnek. A hapsinak más zúrós ügyei is lehettek, mert egyszer csak egy sötét utcában megölték. Annyira reménytelen eset volt, hogy a rendőrség szinte nem is nyomozott utána. Ezt később a felesége mondta el nekem, amikor tudni akartam, mi lesz velem, és idegességemben a sztori összes szereplőjét felkutattam, hogy tisztán lássam a helyzetem.

Az új főnök elborzadt, amikor minden kiderült. Józsi bátyó csődhelyzetet hagyott maga után, a kasszában egy fillér sem volt, ráadásul a dísz tárgyak rossz minősége miatt a régi partnerek elfordultak a cégtől, csak Józsi bátyó gyanús kapcsolatai maradtak, akikkel Takács úr, az új főnök érthető módon nem akart üzleti kapcsolatban maradni.

Legelőször kárfelmérést végeztünk. Bevételek, kiadások, fellelhető számlák egyeztetése. Sajnos Józsi bátyó valami haverjával készítette a könyvelést, s az események után természetesen rögtön ő is eltűnt. A zűrzavaros okmányok miatt nem tudtunk képet alkotni adósságainkról, és gyakran előfordult, hogy ismeretlen emberek mutattak olyan fizetési felszólításokat, amikről mi semmit sem tudtunk. Takács úr kénytelen volt újabb hiteleket felvenni adósságaink törlesztésére, és meghirdetette a racionalizálás programját. Felülvizsgálta a cég tevékenységét, és profiltisztítást hajtott végre, megszüntetett fölösleges tevékenységeinket, emellett alaposan megvizsgálta prosperitásunkat, hitelképességünket.

Végül egy szép napon leült kettőnkkel beszélgetni. Ildikónak megköszönte a munkáját, és azt mondta, nem tart rá igényt a továbbiakban. Engem viszont hajlandó foglalkoztatni, mondta. Értékelte pszichológusi végzettségemet, és közölte, az üzleti világban óriási előny, ha valaki tud az emberekkel bánni, valamint kellő empátiával és kommunikációs készséggel rendelkezik, hiszen folyamatosan kommunikálni kell az üzleti partnerekkel, az eladókkal, a médiával, és ha úgy alakul, akkor a konkurenciával is. Viszont csak azzal a feltétellel maradhatok, ha elvégzek egy kétéves marketing tanfolyamot. Mert cégünk munkájában az üzleti ismeretek elengedhetetlenek.

Így hát újból visszakerültem az iskolapadba. Kemény volt. Takács úr nem tűrte, hogy munkaidőben tanuljunk. A tanfolyam munka után volt. Sok óránk volt, gyakran írtunk dolgozatokat. Szaklapokat olvastam, könyveket kölcsönöztem. Naprakésznek kellett lennem. Otthon is csak jegyzeteltem. Csak azt látták a szüleim, hogy hazajövök, lezuhanok a jegyzeteim elé, és tizenegy óra előtt nem állok fel.

Ráadásul én voltam a kívülálló. A többiek – kemény, tapasztalt üzletasszonyok, akik már jó pár továbbképzésen túl voltak – leplezetlenül lenéztek. Nem értették, mit keresek én itt a bölcsész diplomámmal. A fellépésük és a ruháik... csak lestem.

Ekkortájt amúgy is sok minden történt. Takács úr egy nap azzal lépett be az irodába, hogy végre talált egy befektetőt, aki fantáziát lát a vállalkozásunkban. Viszont az illetőnek természetesen feltételei is vannak, áttekinthető szervezeti struktúra, ütőképes csapat... Egyszer láttuk is a befektetőt, gyors, kutató pillantása végigjárta a termet. Velem is váltott pár szót. Amikor kiderült, hol végeztem, igencsak komorrá vált, majd közölte, nincs szüksége bölcsészekre, ide gazdasági szakemberek kellenek, ez nem lelkisegély-szolgálat. Takács úr elmondta neki, ő felelősséget vállal értem, de ennek sajnos ára van. Újabb tanfolyamok, átvirrasztott éjszakák következtek. Részt kellett vennem egy fejtágítón is, ami arról szólt, hogyan győzzük meg megrendelőinket arról, hogy a mi termékünk, szolgáltatásunk a legjobb. A lényeg: fő az önbizalom és a magabiztos fellépés.

A befektető viszont ekkor előállt újabb tervével. A hazai piac túl szűk, külföld felé kellene terjeszkedni, csak hogy Józsi bátyó zűrös kapcsolatain kívül semmiféle külföldi kapcsolatunk nem volt. Kiderült az is, hogy bár végeztünk előzetes piacfelméréseket a kiszemelt országban, a konkurencia annyira erős, hogy kénytelenek vagyunk a profilunkat is bővíteni. Ehhez viszont újabb hatástanulmányokat kell készíteni, újabb befektetőket keresni... Sokáig úgy tűnt, terjeszkedésünket tőke híján fel kell adnunk, a befektetők ódzkodtak, mondván, túl kockázatos az elképzelésünk, túl nagy a megtérülés ideje, jó, ha az első éveket nullszaldós mérleggel átvészeljük. Amikor már úgy tűnt, nincs megoldás, egyik új kollégám, Boldizsár szerzett egy új befektetőt, aki látott bennünk fantáziát.

Én addig a belföldi piaccal foglalkoztam, de munkámat Boldizsár vette át, aki nagyon jól átlátta az itthoni erőviszonyokat, én pedig a külföldi piac egy részéért lettem felelős. Akkor komolyan úgy gondoltam, felmondok. A nyomás már kezdett elviselhetetlen lenni. Hol volt már a Józsi bátyó-féle munkastílus! Reggel nyolckor már mindenki ott volt a helyén, a gépe előtt. Akinek éppen nem volt munkája, azt Takács úr bízta meg néhány feladattal. Nekem olyan feladatok jutottak, amiket nyolcórás munkaidőm alatt sosem tudtam befejezni. A hatástanulmányokat összegeztem, kiírtam a fontosabb piaci mutatókat, elemeztem a piaci réseket, a konkurencia helyzetét. Az adatokat Boldizsár táblázat formájában prezentálta Takács úrnak. Mindent mi intéztünk. Mi tárgyaltunk az üzem felállításáról, személyesen ellenőriztük a dolgozók felvételét, alakítottuk ki a munkaidőt.

Azon kaptam magam, hogy kiskosztümös menedzserő lett belőlem. Folyton repülőn utaztam, mentem, tárgyaltam, keményen képviseltem az érdekeinket. Tárgyalópartnereim először meghökkentek, aztán valami tisztelettel vegyes félelmet láttam a szemükben. Nem tehettem mást. Képben kellett lennem.

Máshol viszont egyre kevésbé voltam képben. A húgom esküvőjéről is én értesültem utoljára, és amikor számon kértem rajta, miért nem szólt előbb, megrántotta a vállát és azt mondta, „mikor mondtam volna el?” Ekkor már ritkán látogattam haza. Kezdem idegennek érezni magam otthon. A családi összejöveteleken már nevetni sem tudtam a poénokon. Valahogy minden akkor történt, amikor én máshol voltam, dolgoztam, nem értem rá.

Különböen pedig anyáék is kezdtek furcsán viselkedni. Célozgatni kezdtek, anya szerint nekem is gondolnom kell a jövőre, apa pedig, aki sosem szólt bele a „női dolgokba”, arról kezdett ábrándozni, milyen lesz, amikor az unokái a térdén lovagolnak. Amikor megjegyeztem, hogy van még időm, anya sötéten rám nézett, „csak nehogy kifuss az időből!”

Pont a legjobbkor mondták. Éppen akkor szakítottunk Erikkel. Már csak kínlódtunk együtt. Mindig programokat szervezett, de én sosem értem rá, sürgős, határidős munkáim voltak, nem mondhattam nemet, különben búcsút inthettem volna a cégnek, amely egyre több lehetőséget kínált. Akkoriban indultak be a tömeges továbbképzések, a vezetőség szinte mindenkit tanfolyamra küldött, a fizetésemet is emelték, és mivel lassan én láttam bele legjobban a cég ügyeibe, egyre nagyobb lett a tekintélyem a munkatársaim előtt. Végül már Erik telefonjai is kimaradoztak, amikor pedig találkoztunk, ideges, türelmetlen volt, a munkámat gúnyolta, pedig eleinte csodált, hogy ilyen jól bírom a strapát. Amikor megláttam egy másik lányt, már tudtam, mi a helyzet. Kiadtam az útját. Anyuéknak ez nagy csapás volt, tizenhat éves korunkban kezdtünk el jární, ők már hallották az esküvői harangokat.

Egyszer aztán csak beütött a krach. Recesszió. A kormány megszorító gazdaságpolitikája miatt kedvezőtlenül alakultak a kereskedelmi mutatók.

Létünk bizonytalanná vált. Mindenki reszketett. Egyre-másra rúgták ki az embereket. Elég volt egy késés vagy egy rosszul elvégzett feladat. Én maradhattam. Igyekeztem megszolgálni a bizalmat.

Ekkortájt megpróbáltam többet törődni anyuékka. Érdeklődtem a dolgaikról, de valahogy untatott a sok üres fecsegés. Hogy Juli nénivel mi történt, hogy anyának egyik kolléganője válik, hogy szegény gyerekek... Ez engem nem érdekelt. Már megszoktam a tömör, lényegre törő mondatokat. Ki, mikor, hol, milyen feltételekkel tárgyal. „Veled már beszélni sem lehet” – jegyezte meg anya, és lemondóan nézett rám.

Amúgy a nagy hajtásban igyekeztem magammal is törődni. El-eljártam a cég konditermébe, de a végén azt vettem észre, hogy egy végigdolgozott nap után már csak arra van kedvem, hogy a kádban lustálkodjak. A feszültség levezetésére pedig pezsgőt kortyolgattam. Egyre többet.

A férfiakkal nem volt szerencsém. Miután egyikkel majdnem szorosabb kapcsolatba bonyolódtam, kiderült, hogy csak a konkurenciához akart átcsábítani, úgyhogy óvatosabb lettem. Egyéjszakás kalandok... Ennyi pont elég volt.

Egyszer ránéztem a naptárra. Rájöttem, nekem már sose lesz gyereke. Késő. Anyámék a húgomhoz pártoltak. Ott voltak az unokák. Ott volt a helyük.

A cég ekkor már a legismertebb vállalkozások egyike volt. Kialakult a gárda, az arculat, megbízható, komoly üzleti partnerként tartottak minket számon, már a nevünkkel is visszaéltek. Egyre gyakrabban jártam évfordulós partikra. Hol egyik, hol másik országban lettünk öt-, tíz-, tizenöt évesek. Ott ültek a szépen felöltözött hölgyek, az elegáns urak, udvariasan végighallgatták a beszédeket, és fogalmuk se volt, hogy mennyit kínlódtunk, küszködtünk, vitatkoztunk, míg a cég az lett, ami.

Egy nap szarkalábakat fedeztem fel a szemem sarkában. A kezem is ráncosodni kezdett, a nyakam elveszítette régi formáját. Eleinte azt hittem, el lehet kendőzni a változásokat, annyi jó kozmetikum van... Reménytelen küzdelem volt.

A cégnél egyre kevesebb feladatot bíztak rám, és végül a régi munkáimat is kivették a kezemből. „Kímélni” akartak, és elküldtek egy gyönyörű útra „kipihenni az elmúlt évek fáradalmait”. Jó duma volt, de én tudtam az igazat, lassan leépítenek. Végül korábban küldtek nyugdíjba. Két választásom volt: vagy elfogadom a lehetőséget, vagy elbocsátanak. Kinek kell egy ilyen öreg nő...

Szép búcsúbullit rendeztek. Megdicsőültem. Én lettem a „cég legrégebbi és legmegbízhatóbb munkatársa”, a támasz „aki a nehéz pillanatokban is vállalni vitte a céget”, és akinek a segítségét soha nem tudják meghálálni, és remélik, a későbbiekben is számíthatnak „bölcs tanácsaimra és felbecsülhetetlen értékű segítségemre”. Na persze.

Sok ajándékot kaptam. Takács úrtól, a kollégáktól, a partnerek képviselőitől... Emlékszem, amikor hazaértem, és kinyitottam az ajtót. A lakás mélyen hallgatott.

A megszállott

Soha nem bízott meg benne. Soha. Már amikor megismerkedtek, az udvarlás könnyű, lebegő szakaszában is folyton csak azt nézte, mit csinál. Miért néz a közértés lányra? Miért köszön ennek a nőnek? Csinos... hm... tényleg csinos... Vagy csak jól tartja magát? Mi a titka? Talán egy jó kozmetikus, vagy ez is megmúttette magát titokban? Régi ismerős... persze... csak ne akarja őt átejteni... És mit vigyorog? Hogy csak őt szereti? Akkor figyeljen rám, ide, a két szemembe nézzen, és ne simogassa a hajam! Ilyen olcsón nem ússza meg!

Az esküvőn csak nőtt benne a feszültség. Mit beszél ez ilyen hosszan a házasságról? Végre az enyém vagy... teljesen az enyém... Eltűnnek innét hamar a kis közértés lányok, a sosem látott ivócimborák, rend lesz végre... Otthon leszel velem és a gyerekekkel, mint más tisztességes pasik, érted? Albérlet... Ne siránkozz, drága Tibi, te akartál elköltözni az anyámtól, nem? Pedig olyan jó dolgunk lett volna ott, békességben, csendben. Te is tudod, hogy az anyám imád, mindent megtett volna értünk... Hogy az anyám rád szállt és egrecíroztat? Ne sértegesd az anyámat, jó? Egyedül nevelt fel, mindent feladott értem, hol van a te anyád ettől, drága Tibikém? Csak otthon hevert a nagyságos asszony egész nap, eltartotta az ura, és különben is, te mondtad, hogy téged az utca nevelt! Na, szép kis nevelés! Ez a lakás legalább kicsi. Itt majd nem csavarogsz összevissza! Sok az öreg a házban, ezek majd kifigyelnek, drágám, nem lesznek itt titkos kis utak! Összebarátkozom néhányval, mindent tudni akarok rólad.

Na, ezek sem normálisak. El sem hiszik, hogy övök ez a lyuk. Én még egy idősebb asszonnal beszéltem, és most itt ez a gerlepár. Undorító... Mit mosolyognak ezek folyton egymásra? Nem tudnak tisztességesen viselkedni? Azt hiszik, mindenki az ő boldogságukra kíváncsi?

Hová tűntél megint, te szemét? Persze, az új munka... Hazudj jobban, te mocsok! Azt hiszed, beveszem? És ki az a barna nő, akivel beszélgettél? Az is egy ismerős? Hogy neked mennyi ismerősöd van! Érdekes, nekem nincsenek ismerőseim! Hogy is van ez?

Miért ilyen későn jöttél haza, hol voltál? A haverok... Na, kerüljenek csak a szemem elé, megkapják a magukét!

Gyereket akarok. Mindjárt negyven leszek, nekem már nincs időm. Ideje, hogy megkomolyodj. Az anyám is unokát akar, örömet akarok szerezni neki... nincs testvérem, kitől várjon unokát, ha nem tőlem? A barátnőm már a múltkor célozgatott rá, hogy szerinte te nem akarod. Irigy a szemét

dög, mert neki lelécelt a párja. Mikor fogják elvenni őt? Soha! Na ugye! Tényleg nem akarod! Alig érsz hozzám... persze a fáradtság... találj ki valami jobbat, kedvesem, mert már unom ezt az ócska szöveget! Ma is későn jössz haza? Na megállj!

Ha sikítok és sírok, majd mindenki iderohan... Mit pislogsz rám ilyen riadtan? Látja az egész ház, te szemét, hogy mit műveltél velem! Megerőszakoltál! Itt hiába magyarázkodsz, úgysem hisz neked senki, mindenki látta, érted? Na jó, a gerlepár nem volt itt, de kit érdekel az a két hülye?

Elköltözől? Csomagolsz? A barnához? Te disznó! Ezt még megkeserülöd, átkozni fogod a napot, amikor megszülettél!

Na, a gerlepár feltámadt. Eddig hallgattak, most meg a srác valami költözésről dumál. Na jó, Julinak úgysis üres a lakása... Nem szabadulsz tőlem, ne is reménykedj!

Miért néznek így ezek a hülyék? Az utca és a kisközért mindenkié, senkinek sem a magántulajdona... Ott járok, ahol akarok. Ha akarok, százszor is elsétálhatok az ajtótok előtt, ahogy az anyám is, ezt vedd tudomásul! A barnád fél tőlem, ez jó. Úgysem tud sehová menni, még mindig fizeti a volt férjének azt a lakást. Kié ez a kislány? Kié? A barnaé az előző férjétől? Ezt a szemet tőled örökölte...

Mi ez az idézés? Válóper? Mi van, a barna esküvői ruhában akarja mutogatni magát, és nászindulóra akar vonulni a násznép előtt? A rohadt kis szajha... Ebből nem esztek!

A bírónő ideges. Beletemetkezik a papírjaiba, mondja fel a magnóra azt az idéetlen szöveget, de látom én, amit látok! Veled szimpatizál! Elfogult! Nem fog menni, mert alakilag minden rendben van? De gyorsan le akar rázni, még gyerekünk sincs... Na nézd csak, most milyen nagyvonalú vagy, még a telekről is lemondanál, ó te szegény áldozat! Persze pontosan tudod, hogy úgysem ér az semmit. Na mindegy. Akkor tanúm lesz az anyám, az orvosom, a pszichológusom, még a gerlepárt is beidéztem, ott laknak a szomszédban, nem mondhatják, hogy nem láttak és nem hallottak semmit! Mit fenyeget engem ez a kis senki, hogy megjárom? Ő járja meg! És bírónő... Ez felháborító, még én fizessem meg a tanú útiköltségét? Rohadt szajha, ezt még megbánod! A barna meg milyen aggódva pislog... Én nem adom magam könnyen, kisanyám! Hazudj csak egy kicsit te is!

Végzés... Szóval lefeküdtél velem, te utolsó disznó! Minden mellettem szól, érted? Ha azt hiszed, elköltözöm, tévedsz!

Múltkor meghúztam a kislány copfját az utcán. Hogy visított! Azóta az anyja kísérgeti. Ha lenne kocsid, kiszúrnám a kerekét, leönteném festékekkel, sajnos a mostani munkahelyedre már nem engednek be. Azt kérdezte a portás múltkor: kije önnek Kovács Tibor? Kim? A férjem természetesen, milyen hülye kérdés ez is!

Na, ez is jellemző rád. Ide sem dugod a pofádat az anyám temetésére, pedig mennyit köszönhetsz neki, ő vakart ki a koszból, tudod, erre ez a

hála? Persze most éppen a barnával henteregsz, és egy angyali kisfiúról ábrándozgattok, mi? Te disznó! Én nem kellettem, azzal a ribanccal meg gyereket akartok?

Ezt még megkeserülöd!

Hidd el, jó muri lesz. A fiúk megkapják az ékszereket, én meg egy kicsit élvezem a látványt, a félelmet a szemedben... Most meglátod, ki vagyok. Kovács Tibor, azt hittem, itthon vagy! Hová bújtál? Na, itt a barna a gyerek, lázas... A fiúk elégedetlenkednek. Egyik azt mondja, nincs itt semmi. Hová bújtál, te szemét? Ez a nő meg itt mit magyaráz? Na, ez is megkapta a magáét, ez sem dumál többet! A kislány... már a padlón. Ezt azért nem kellett volna. Mennyi vér... Menjünk innen.

Ezt még megkeserülöd.

K. R.-t a rendőrség két társával együtt rablásért és gyilkosságért letartóztatta. K. R. a börtönben öngyilkos lett. Két társa húsz év fegyházbüntetést kapott. Jelenleg is börtönbüntetésüket töltik.